

Драган О.І.

професор, д.е.н.

Національний університет харчових технологій

**ПРОБЛЕМА ЗАЙНЯТОСТІ МОЛОДІ І ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ
ВИПУСКНИКІВ ВНЗ ЗА ФАХОМ**

Ключові слова: молодь, працевлаштування, вищий навчальний заклад, програми зайнятості

Драган Е.И.

**ПРОБЛЕМА ЗАНЯТОСТИ МОЛОДЕЖИ И
ТРУДОУСТРОЙСТВО ВЫПУСКНИКОВ ВУЗОВ ПО
СПЕЦИАЛЬНОСТИ**

Ключевые слова: молодёжь, трудоустройство, высшее учебное заведение, программы занятости

Dragan O.

**PROBLEM YOUTH EMPLOYMENT AND JOB PLACEMENT OF
GRADUATES WITH A DEGREE**

Keywords: youth employment, higher education institutions, employment programs

Вітчизняна офіційна статистика не відображає у повній мірі реальну ситуацію зайнятості на молодіжному ринку праці з наступних причин:

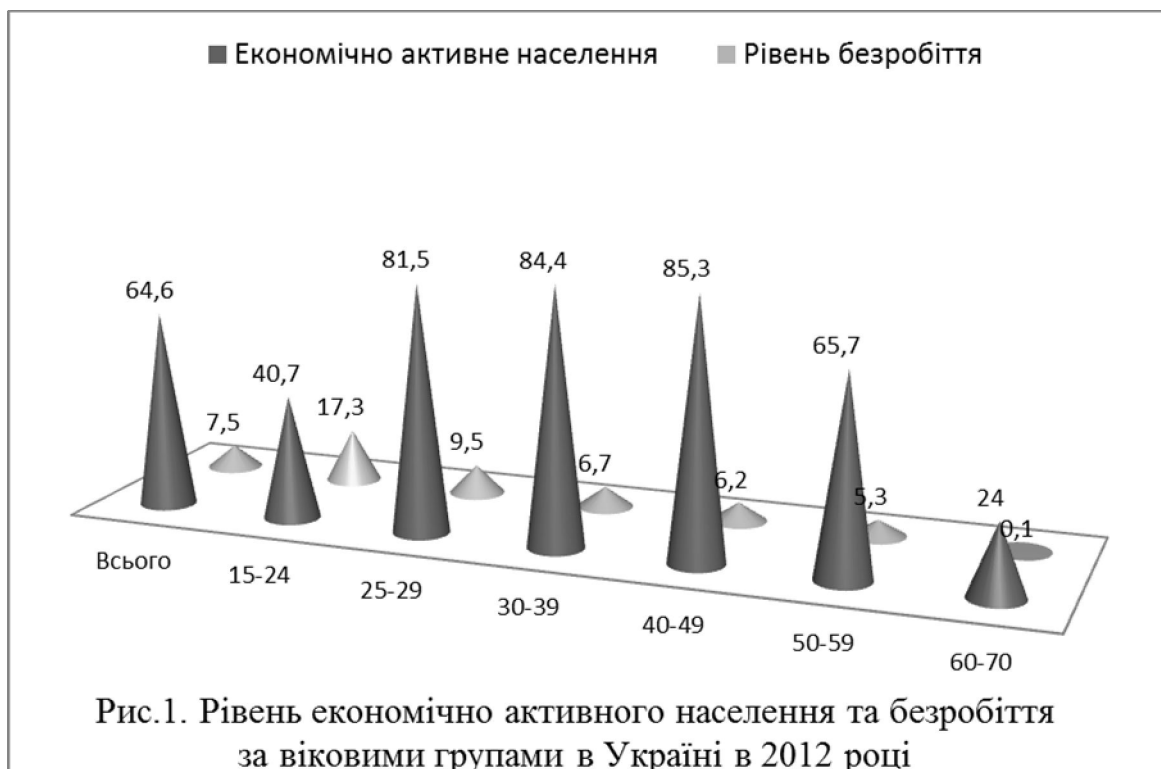
- молодь рідше за інші вікові категорії населення реєструється на біржах праці через невисокі соціальні виплати по безробіттю, незнання своїх прав та можливостей центрів зайнятості, труднощі, пов'язані з підбором такими центрами престижних і високооплачуваних робочих місць, або взагалі через принизливість статусу безробітного;
- статистика дозволяє оцінити тенденції розвитку тільки відкритого ринку праці, переважно, в державній сфері, і не спроможна охопити масштаби зайнятості молоді у приватному секторі економіки. Роботодавці

приватного сектору часто ігнорують правові норми, які регулюють умови прийому на роботу, звільнення, тривалість робочого дня та інші пільги, які надаються підприємствами державної сфери. Також з метою ухилення від сплати податків і соціальних нарахувань відносини зайнятості юридично не оформлюються і не реєструються, тобто грубо порушуються трудові норми законодавства.

Все це призводить до розвитку прихованої зайнятості серед молоді, яка може суттєво збільшити частку безробітних молодих громадян в офіційній статистиці. На молодіжному ринку праці існує низка проблем, а саме:

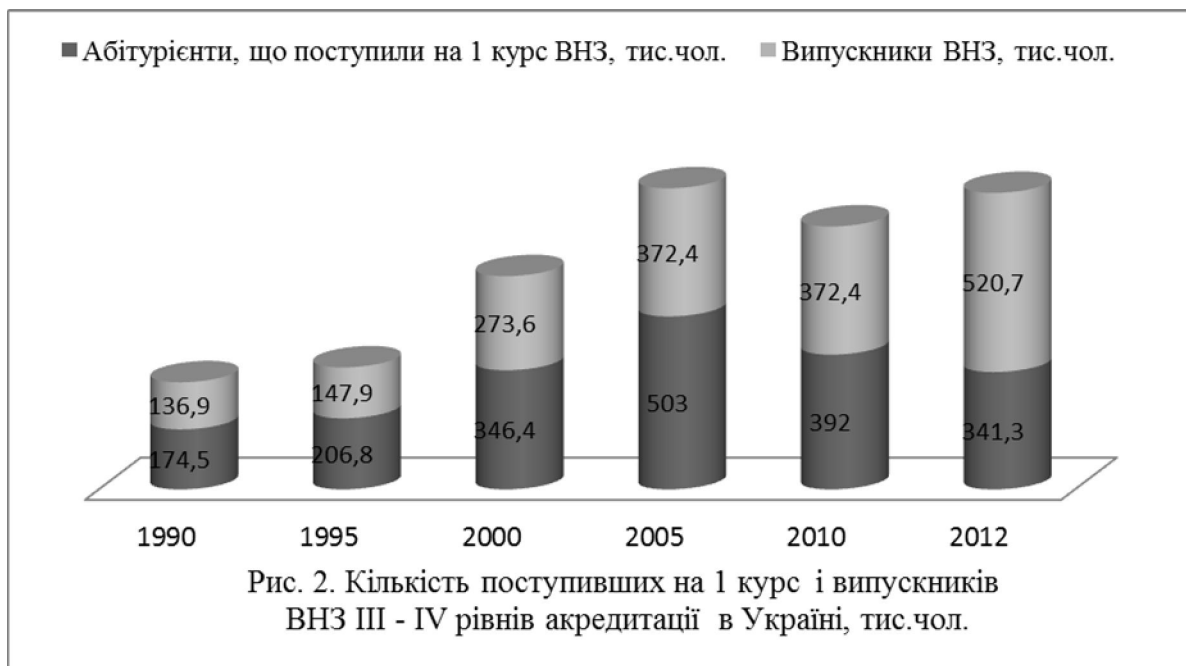
- загальний стан економіки, де кількість робочих місць зменшується;
- податковий тиск на крупні підприємства, малий та середній бізнес з боку держави;
- відсутня система розподілу молоді під час навчання (стажування або практика) та на роботу після закінчення навчання;
- недосконала розробка та непрофесійне впровадження програм зайнятості, перекваліфікації молодих працівників на загальнодержавному, міському рівнях тощо;
- молоді люди нерідко першими попадають під скорочення при реорганізації підприємств або стають безробітними відразу ж після закінчення навчального закладу.

Рівень економічно активного населення та безробіття за віковими групами в Україні в 2012 році наведено на рис.1 [5].

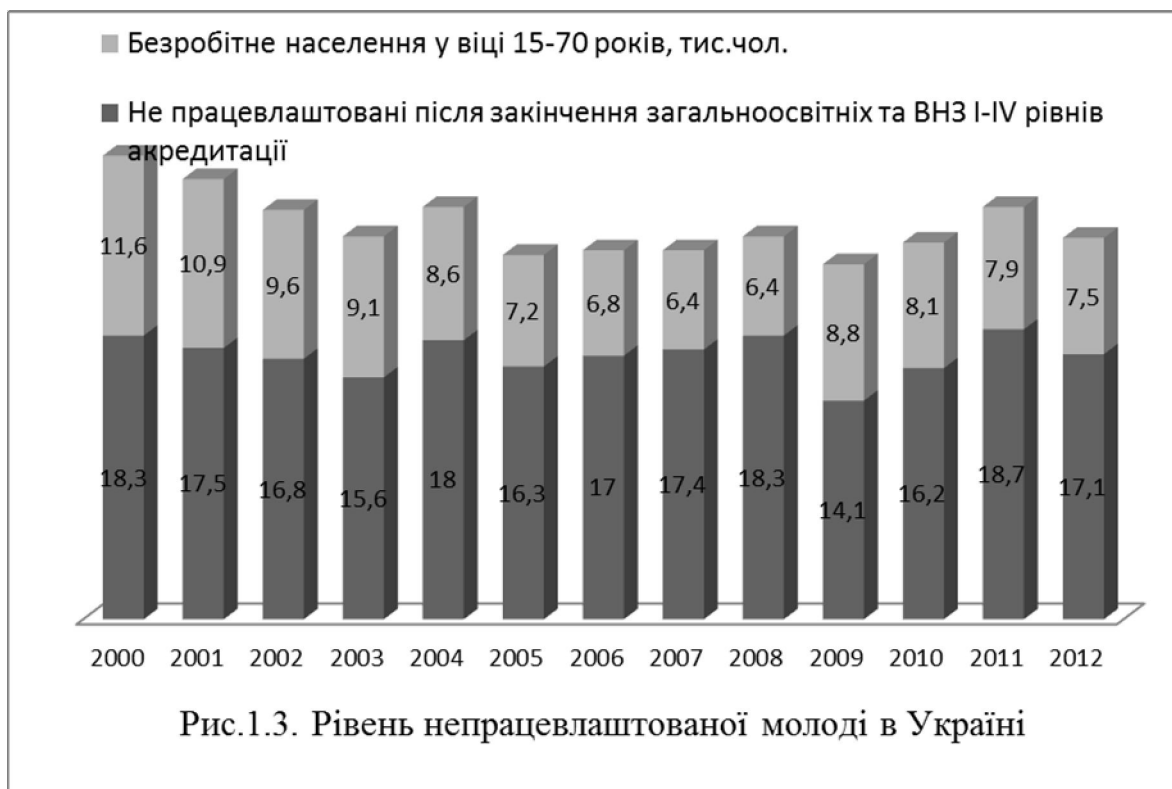
Самий високий рівень безробіття припадає на вікову групу 15-24 роки – випускників навчальних закладів I-IV рівнів акредитації. Кількість абітурієнтів, що поступили на 1 курс, і випускників ВНЗ III - IV рівнів акредитації в Україні представлено на рис.2 [5].

У 2012 році суттєво зросла кількість випускників ВНЗ III - IV рівнів акредитації на 39,8% і зменшилась кількість абітурієнтів, що поступили на 1 курс на 12,9% в порівнянні з 2010 роком. Причинами зменшення чисельності студентів 1 курсу є демографічні проблеми країни та введення обов'язкового зовнішнього незалежного оцінювання при вступі у ВНЗ, яке не дозволяє поступати у ВНЗ з низькими балами (менше ніж 140 балів).

У 2012 році рівень не працевлаштованої молоді складає 17,1%, це майже в 2 рази вище ніж загальний рівень безробіття – 7,5%.

Рівень не працевлаштованої молоді, наведено на рис.3 [5].

Безробіття серед молоді призводить до:

- поглиблення бідності молоді і молодих родин;

➤ зниження соціальної захищеності й неадекватна оцінка молодіжної праці сприяє падінню національного патріотизму, приводить до відтоку молодих фахівців у розвинені зарубіжні країни;

➤ збільшення криміногенної обстановки в країні.

Основні проблеми молодіжного ринку праці зводяться до наступних:

- недостатня мотивація до легального працевлаштування, особливо, для студентів, які навчаються;
- невідповідність потреб ринку праці та системи фахової освіти (приблизно 40% випускників ВНЗ працевлаштовуються не за набутою спеціальністю);
- дефіцит можливостей для професійного зростання особи та побудови кар'єри;
- недостатня поінформованість студентів та випускників про поточну ситуацію на ринку праці та перспективні напрямки розвитку бізнесу;
- високий рівень безробіття молоді віком до 25 років (майже 20% за офіційною статистикою). Найменш конкурентоспроможною на ринку праці є молодь віком 15-19 років, яка здебільшого не має професійної освіти і досвіду роботи. Рівень безробіття молоді з вищою освітою, професійно-технічною та повною загальною суттєво вищий (більше, ніж втричі), ніж у відповідних груп всього працездатного населення;
- низькі темпи створення нових робочих місць внаслідок несприятливого інвестиційного клімату.

Проблеми працевлаштування молоді необхідно вирішувати шляхом: продовження реалізації положень ухвалених Програм для молоді; розроблення фінансового механізму пільгового кредитування здобуття вищої освіти та проведення наукових досліджень молодими вченими; закладання у бізнес-планах суб'єктів господарювання не менше 20% у фондах розвитку персоналу на підвищення кваліфікації та професійне навчання молоді;

розробки системи заходів, спрямованих на стимулювання молоді до роботи в Україні, у тому числі через розвиток молодіжного підприємництва (зокрема шляхом інвестування діяльності малих та середніх підприємств, заснованих молодими підприємцями) та участі в громадських роботах; ухвалення процедури легалізації праці через її переведення із тіньового сектору економіки; розробки та затвердження на державному рівні Програми гідної праці для молоді (у відповідності до базової, укладеної з Міжнародною організацією праці); створення резервного фонду на випадок погіршення фінансової, соціальної чи політичної ситуації в країні, який би забезпечував покриття ризиків (або непередбачених видатків) молодими сім'ями [2, с.53-54].

ЛІТЕРАТУРА:

1. Гетьманенко Ю.О. Зарубіжний досвід регулювання зайнятості молоді / Ю.О. Гетьманенко, К.А. Тахтарова. // Проблемы развития внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект. – 2011. – Т.2. – С. 51-59.

2. *Проблеми молодіжного безробіття та шляхи його подолання: наукове видання.* – К: ГО “Молодіжна Альтернатива”, 2011. – 64 с.

3. *Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2012 році :* Щорічне Послання Президента України до Верховної Ради України. – К. : НІСД, 2012.– 256 с.

4. Тартишина О. Державна політика зайнятості в зарубіжних країнах /О. Тартишина. // Вісник Національної Академії державного управління при президентові України. – 2009. – № 4. – С.467-471.

5. *Офіційний сайт* Державної служби статистики України [Електрон. ресурс] : <http://www.ukrstat.gov.ua>

Zbiór raportów naukowych. „Nauka w świecie współczesnym. (29.05.2013 - 31.05.2013) - Łódź: Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2013. – 48 str.– Str.29-31.